

DE OOIDONKDREEF

**“Levend” en beschermd monument in het hart van een dorp
Behoud van een duurzame erfenis voor onze achterkleinkinderen**

Vrijwillig samenwerkingsteam voor het behoud van ons “levend” waardevol cultuurhistorisch erfgoed

VERZOEK VOOR HET BEHOUD VAN DE OOIDONKDREEF IN HET DORP

0.	VOORWOORD	Pagina 1
1.	VISIE	Pagina 2
	1.1 Evolutie in een dossier ter bescherming van dit monument door vrijwilligers “Save Ooidonk”	Pagina 3
2.	SITUERING	Pagina 4
3.	HISTORIEK EN CULTUUR	Pagina 5
	3.1 historische motivatie – een duurzame erfenis van onze voorouders	Pagina 5
	3.2 Cultuur	Pagina 6
4.	WAT WIL MEN DOEN	Pagina 9
	4.1 Het rioleringsstelsel en een collector	Pagina 9
	4.2 Volgens Monumenten en Landschappen (Cel Onroerend Erfgoed)	Pagina 10
5.	DE HUIDIGE TOESTAND VAN DE BOMEN – EEN TECHNISCH VERSLAG	Pagina 11
6.	HET ALTERNATIEF	voorstel van een landschapsarchitect BVTL: Christian Vermander en Jean Noël Capart (Urbanist CUB)
	een technisch alternatief, Herwig Verstraete, stedenbouwkundige (plan in bijlage)	Pagina 14
7.	DE PETITIE (in bijlage)	Pagina 16
7.	TEAM	Pagina 16

0. VOORWOORD

De Ooidonkdreef, een beschermd monument en landschap. Een dreef die geschiedenis, gezelligheid en warmte uitstraalt, een dreef waarvan zo velen genieten en houden.

Deze bundel werd samengesteld door vele mensen met eenzelfde passie, eenzelfde bezorgdheid,... zorg dragen voor ons erfgoed. We zijn bewust dat nieuwe noden de dag van vandaag een goede riolering vragen, we hopen dat dit mogelijk is zonder dat de bomen hoeven te sneuvelen en dat we samen kunnen **zoeken naar de praktische oplossing om de bomen te behouden en hun conditie maximaal te verbeteren.**

Deze bundel is **geen** terechtwijzing, **geen** aanval op instanties, besturen of personen, maar **een oproep** naar samenwerking om verder te **zoeken naar de beste en duurzaamste oplossing** voor dit schitterende monument. Alle mogelijke en nodige middelen toe te passen om deze dreef alle kansen te bieden die ze verdient.

Samen zorg dragen voor ons groen patrimonium. Vrijwillige samenwerking ter bescherming van een “levend” monument “De Ooidonkdreef”, gelegen in het hart van Ooidonk

1. VISIE

Onze Ooidonkdreef werd als **beschermde monument** erkend op 10/11/1995 en meteen ook als **beschermde landschap**. Deze bomenrij is **200 jaar oud**. Een waardig **“levend” cultuur historisch monument** dat ontzag en respect verdient vandaag. Daarom willen wij de stad Deinze en de Provincie Oost-Vlaanderen verzoeken het rooien van de bomen in dit **schitterende en unieke landmerk** te verhinderen.

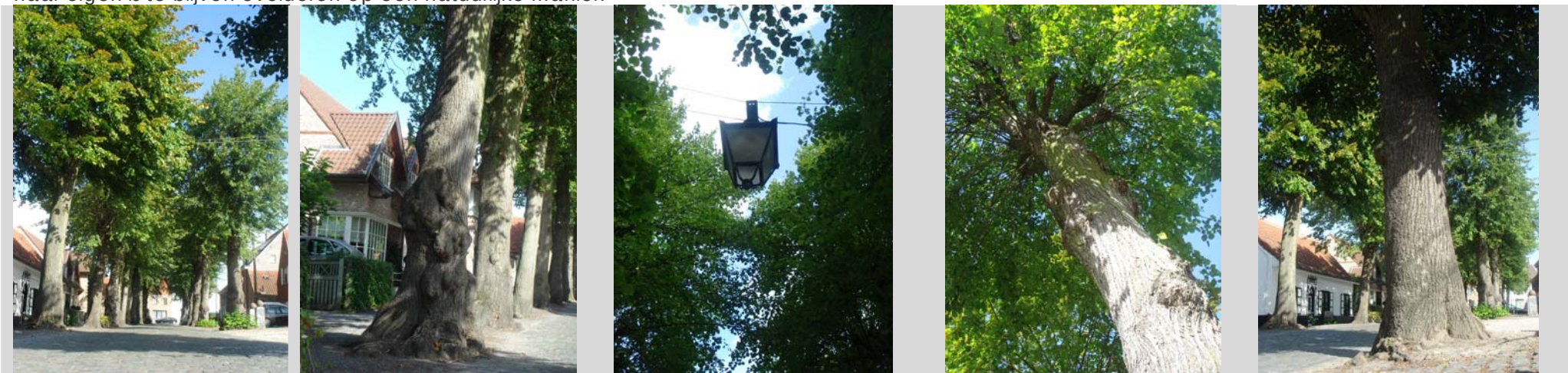
In een moderne maatschappij en met het technische vernuft van vandaag is het mogelijk rioleringen en nutsvoorzieningen aan te leggen **zonder deze waardevolle omgeving te beschadigen** en respect te tonen voor een waardevol historisch **patrimonium en erfgoed**.

Samen met het stadsbestuur, met de opdrachtgever en met gezond verstand is het onze plicht een waardige oplossing te zoeken voor dit dossier, zodat de dreef ongeschonden kan blijven. Gezien onze Ooidonkdreef werd beschermd, vinden wij dat de hogere - en de lokale overheid de taak hebben als goed huisvader toe te zien dat hier voor de beste en meest waardevolle oplossing wordt gekozen en ervoor te zorgen dat de bomen hier geen hinder van ondervinden en **dat de dreef bewaard blijft** in haar geheel.

Ook de geschiedenis van het zicht, **de uitstraling van dit beschermde monument** is voor het Leerne, ja de stad Deinze, **een grote troef**. Hier overheerst rust en sereniteit naar de buitenwereld! De **sfeer en de ziel van deze dreef** in deze dorpskern brengt **een aangename rust** met zich mee, waarin de bewoners, de wandelaars, de toeristen en passanten zich in **haar gezelligheid** goed voelen. Zeker op toeristisch vlak wordt deze beschermde dreef vaak gebruikt als **aantrekkingspunt** en vaak gefotografeerd en gepubliceerd voor folders en magazines. **Het is een uithangbord voor de VVV-Leiestreek**.

Met deze **troefkaart** kan men als overheid en als goed huisvader het belang van het volwaardig behoud en **de authenticiteit** van de dreef verdedigen.

Het landelijke, historisch vertrouwde en herkenbare karakter zorgen ervoor dat de inwoners van Ooidonk zich goed voelen in hun dorp en zich blijven nestelen in deze karaktervolle omgeving. Een toeristisch hoogtepunt van een ‘landelijke’ stad is een voordeel voor het toerisme. Het Leernedorp en haar **gekoesterde Ooidonkdreef** lokken heel wat wandelaars en fietsers naar zich toe. Het behouden van deze twee elementen is dan ook fundamenteel. Zo kan het dorp **groeien en bloeien** onder de gunstige invloed van het toerisme. De **eigenheid** van deze dreef binnenin dit dorp mag men **niet vergooien** maar moet men **koesteren** en haar natuurlijke verdere **ontwikkeling en evolutie garanderen**. Deze **200-jarige dreef** is als het ware **een unieke parel in Vlaanderen**. Het is onze plicht dit beschermde monument verder te koesteren en erover te waken dat het verder alle kansen krijgt in de duurzaamheid die haar eigen is te blijven evolueren op een natuurlijke manier.

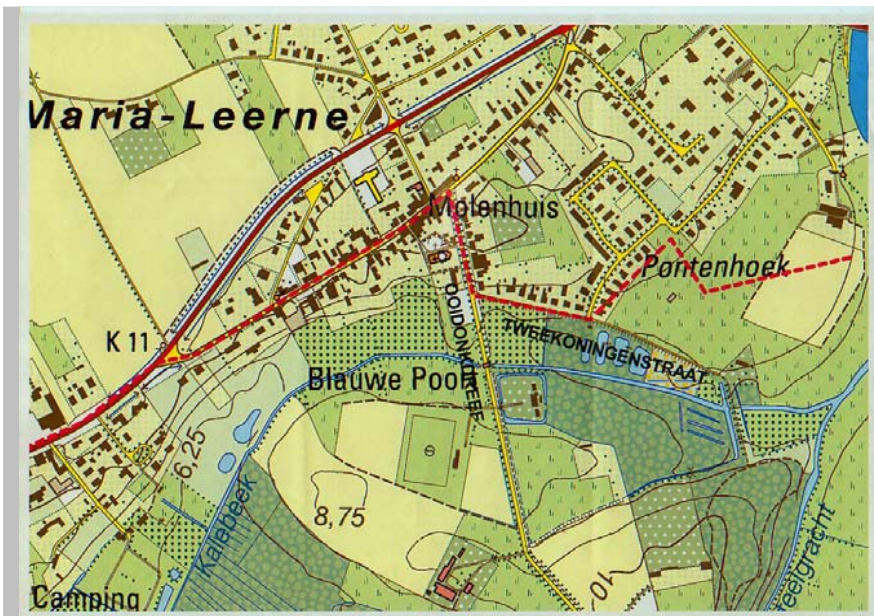

Samen zorg dragen voor ons groen patrimonium. Vrijwillige samenwerking ter bescherming van een “levend” monument “De Ooidonkdreef”, gelegen in het hart van Ooidonk

1.1 Evolutie in een dossier ter bescherming van dit monument door vrijwilligers “Save Ooidonk”

- a. De eerste periode van circa midden augustus 2009, essentieel gedragen door het protest van meerdere kunstenaars - cultuurorganisaties – de prachtige tentoonstelling door de heer François Maere samengebracht ten einde de historische waarde van het geklasseerde monument – de Ooidonkdreef – als een duurzame erfenis van onze voorouders te bewaren.
De houding van de administratie Monumenten en Landschappen – Cel Onroerend Erfgoed – die eerst een negatief advies gaf aan de Stad Deinze om uiteindelijk terug te komen op deze beslissing voor zover een duidelijk “beheersplan Ooidonkdreef” aanwezig is.
- b. De vrijwillige samenwerking binnen de werkgroep om te zoeken naar een alternatief van de voorgestelde rioleringswerken
De landschapsarchitecten Christian Vermander – Thomas Van Mol - Aldrik Heirman – Joris Suda - Peter Van Herp en de boomverzorgers Eric Imschoot en Boudewijn Libbrecht hebben sterke argumenten naar voren gebracht waaruit bleek dat de Ooidonkdreef als dreef beschadigd wordt indien de geplande rioleringswerken zouden uitgevoerd worden. Dat de toestand van de bomen eigenlijk goed meevalt.
- c. Midden oktober (16/10/2009) greep een vergadering plaats in de kantoren van Aquafin waarbij alle partijen vertegenwoordigd waren - ook de afgevaardigden van de vrijwillige werkgroep. Een termijn werd toegezegd voor verdere besprekingen en het idee van een alternatief rioleringsplan werd aanvaard.
- d. Contacten met het agentschap Natuur en Bos werden gelegd en deze administratie bevestigde hetgeen ook evident is , dat zij ieder verzoek om in een ven- of natuurgebied werken te laten uitvoeren, met zorg behandelt.
- e. Op 1/12/09 - bijeenkomst Ooidonkkasteel met de heer P. Otten – techn. Dienst Deinze – W De Belie van Aquafin en Mvr. de Hemptinne voor de Afdeling Natuur en Bos. Daar werd beslist dat de technici namens de actiegroep Save Ooidonk in samenwerking met de technische diensten van de stad Deinze – Aquafin en Natuur en Bos – alle nuttige inlichtingen zouden verwerken en mogelijks een alternatief rioleringsplan zouden uitwerken .
Dit alternatief voorstel werd uitgeschreven en is nog ter bespreking, het is evident dat de “opdrachtgevers en betalers” namelijk de stad Deinze – Aquafin en de subsidiërende overheid de eindbeslissers zijn.
- f. Enkele aandachtspunten:
 - De in de Ooidonkdreef gelegen DWA- riolering met diverse aansluitingen blijft behouden. - een deel wordt aangesloten met de DWA-rioleringen van de Tweekoningenstraat - het resterende deel van deze “oude”riolering blijft behouden tot aan de Kalebeek voor de afvoer van regenwaters
 - De afvoer van de regenwaters blijft in de dreef via de bestaande rioleringen (dd. 1965) en via de bestaande bij te leggen roosters op de baan
 - De staat van het wegdek in kasseien vereist in dit deel een onderhoudsbeurt
 - De in de dreef te vervangen en ontbrekende bomen zullen bij voorkeur geplant worden na de werken aan het wegdek.

2. SITUERING VAN DE OOIDONKDREEF

Boven: situatieplan

Onder:

Links: Beginpunt Ooidonkdreef met het Dorp.
De ziel en uitstraling op de foto links met de dreef,

Samen zorg dragen voor ons groen patrimonium. Vrijwillige samenwerking ter bescherming van een "levend" monument "De Ooidonkdreef", gelegen in het hart van Ooidonk

3. HISTORIEK – CULTUUR (cfr. boek “Ooidonk Revisited 2009”, François Maere, Ooidonk Fine Arts)

3.1 historische motivatie – een duurzame erfenis van onze voorouders

De Ooidonkdreef - landmerk van cultuurhistorische waarde

foto 3

(Fotomateriaal: bron: catalogus OoidonkRevisited 2009 - Ooidonk Fine Arts -Deinze)

1. de foto van de cover en affiche (E. Claus)
2. postkaart dreef met blauwe poort (p. 6)
3. Flandria illustrata - domein Ooidonk en dreef (p.6)
4. Bachte-Maria-Lerne - de kasteeldreef (p. 4)

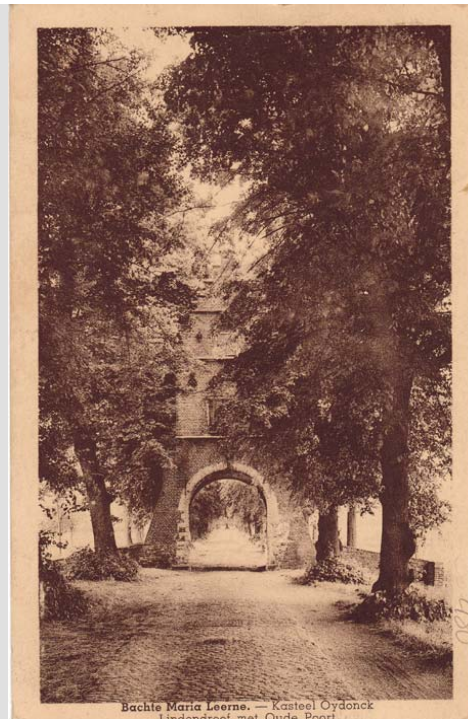

foto 2

Boomen te coope 1669 affiche (p.9)

foto 4

foto 1

Samen zorg dragen voor ons groen patrimonium. Vrijwillige samenwerking ter bescherming van een “levend” monument “De Ooidonkdreef”, gelegen in het hart van Ooidonk

3.2 Cultuur

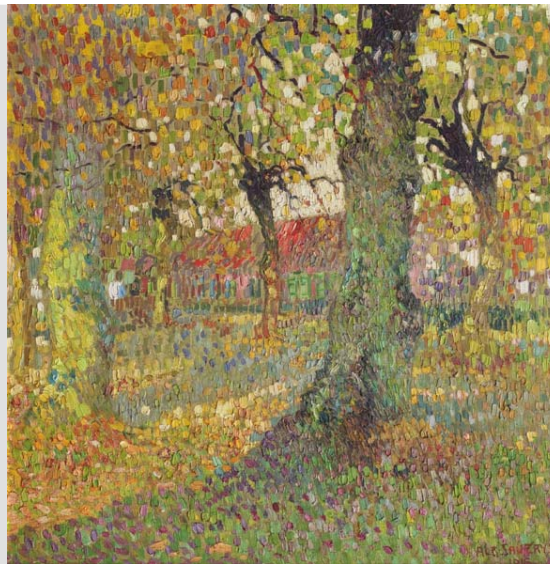
Een pictoraal pleidooi voor een natuurlijke zaak

Een dorp of een streek kan een ziel bezitten, althans een soort beginsel dat dieper zit dan wat de buitenzijde te bieden heeft. Wie de kracht van dit Charisma ondergaat, weet dat de werking daarvan niet enkel op suggestie berust. Men kan betogen dat een landschap of een dorpsite gewoonlijk slechts dat is waartoe de menselijke verbeelding het maakt. Toch nestelen sommige plaatsen zich voor altijd in iemands geest. En vaak zijn het de kunstenaars die de weg naar zulke oorden weten te vinden.

Voor veel kunstenaars is de dreef een majestueuze dubbele rij Koninklijke wachters in ganzenpas – een blijvende bron van inspiratie. De visuele monumentaliteit, de schijnbare oneindigheid en het steeds wisselende spel van licht en schaduw werpen een sfeer op die met geen andere te vergelijken is. Ook de dreef die naar het Kasteel van Ooidonk voert, ontkomt niet aan de artistieke belangstelling. (bron: catalogus Ooidonk Revisited 2009 - Ooidonk Fine Arts -Deinze P.8-9)

(Fotomateriaal: bron: catalogus OoidonkRevisited 2009 - Ooidonk Fine Arts -Deinze)
A. SAVERYS - de dorpsdreef 1916 (p.23)

A. SAVERYS - Herfst in de Ooidonkdreef
(p. 25)

O. SOUDAN "Koeien in de Ooidonkdreef" (p. 48)

Samen zorg dragen voor ons groen patrimonium. Vrijwillige samenwerking ter bescherming van een "levend" monument "De Ooidonkdreef", gelegen in het hart van Ooidonk

L. DE SMET "Pastorie en kerk te Bachte" (p.35)

Omstreeks 1885 vestigt Emile Claus, de paus van het Vlaams impressionisme, zich in de Leiestreek. Na aankomst ontdekt hij definitief het thema van zijn schilderkunst: het dagelijks leven van de boeren, hun arbeid te velde en het Leielandschap in al zijn aspecten. Met een algemeen gevoel van vreugde schildert hij de zonzijde van het leven buiten: hij ziet het vibrerend licht van de zomer kaatsen in het vlakke water, hij ziet vissers hun fuiken lichten op een ijle wintermorgen, hij ziet bonte koeien door de blauw klotsende Leie waden. Maar de dreef van Ooidonk wordt niet vergeten. Vanuit zijn landhuis Zonneschijn in Astene trekt hij geregeld per houten fiets naar Bachte-Maria-Leerne, waar de 'groene kathedraal' op hem wacht. Soms is het najaar en is de hoofdtoon niet groen, maar de kleurenpracht niet minder imponerend. Het licht valt in vlekken door het goudomrande gebladerte: warme kleuren van de herfst verglijden subtiel in het zachte roze van de dorpshuizen met hun groene luiken. Een magisch gevoel van geborgenheid maakt zich meester van degene die zich opgenomen weet in deze monumentale gang van gebroken licht. Heel wat kunstenaars, voor en na Emile Claus, hebben de dreef naar het kasteel van Ooidonk op doek gezet. Vooral de impressionist onder hen, de meester die het ongrijpbare licht probeert te vangen, vindt hier het onderwerp bij uitstek om zijn proeve van bekwaamheid af te leggen. Het zonlicht dat door de bladeren sijpelt, is immers steeds opnieuw de uitdaging aan het oog van de schilder.

Jenny Montigny zet de dreef op doek en ook Albert Saverys levert naar hetzelfde thema een meesterwerk af in de trant van het pointillisme. Zijn handelsmerk is de korte toets die op een behendige manier wordt aangewend, in een kleurenpalet dat uitstijgt boven het virtuoze.

Maar ook het expressionisme, in het bijzonder het Vlaams expressionisme, is gedurende een korte, maar cruciale periode thuis in de kasteeldreef van Bachte-Maria-Leerne. Vier jaar na de Eerste Wereldoorlog, aan het einde van de zomer van 1922, keren Frits Van den Berghe en de broers Gust en Leon De Smet naar hun vaderland terug. Andermaal maken zij hun opwachting in de Leiestreek. Hun keuze valt op een eenvoudige werkmanswoning aan het begin van de lindendreef van Ooidonk. Dit wordt, zeker voor Frits Van den Berghe en Gust De Smet, de wijkplaats waar hun kunst stralend open bloeit. Er treedt nu voor de gehalveerde tweede groep van Sint-Martens-Latem als het ware een nieuwe fase in: het vertrouwde Leiedorp is vervangen door een ander, maar het decor is even vertrouwd en niet minder bucolisch. De geschiedenis lijkt zich helemaal te herhalen, wanneer Permeke het contact zoekt met zijn vrienden en tijdelijk onderdak in het naburige Astene vindt. Toch is er verschil met vroeger. Sindsdien is er namelijk veel veranderd in de opvattingen van de kunstenaars. De terugkeer naar de oevers van de Leie betekent het einde van alle experimenten en opent de weg naar een voldragen, klassieke schilderstijl. In karige

Samen zorg dragen voor ons groen patrimonium. Vrijwillige samenwerking ter bescherming van een "levend" monument "De Ooidonkdreef", gelegen in het hart van Ooidonk

omstandigheden gebeuren vaak grootse dingen: een sjofele arbeiderswoning langs de dreef naar het kasteel is een tijdlang de bakermat van het Vlaams expressionisme.

Rust en orde vestigen zich in het duidelijker verband van de vormen. Aan een periode van voortdurende fluctuatie waarin een veelheid aan invloeden om eigen verwerking vroeg, komt langzamerhand een einde. Het is niet een verandering die in het teken staat van een nieuwe keuze, integendeel – het proces van zuivering bereikt het laatste rijpe stadium. Uiterlijke bewogenheid treedt terug voor verstilling. Juist achter de ingehouden architectuur van het schilderij houden zich spanning en ontroering schuil. Vooral in het oeuvre van Frits Van den Berghe krijgt de landelijke omgeving van Bachte-Maria-Leerne en het buurdorp Deurle een opvallende aanwezigheid. De kunstenaar legt in een fris natuurlijk optimisme, maar niet zonder verdiepte ernst, tal van Leie- en dreefgezichten vast, in potlood en in olieverf: de pastorie, de kasteeldreef, de duiventoren, het slotpark, de dorpskerk.

Met de overtuiging van het volgroeide vakmanschap en het gerijpte inzicht werkt Frits, samen met Gust De Smet - vriend voor het leven – de elders ontwikkelde kunstvisie uit, hier langs de Leie in Bachte-Maria-Leerne, en later in Afsnee. Ook in het verdere verloop van het interbellum blijft de eeuwenoude dreef van Ooidonk tal van kunstenaars fascineren. Leon De Smet keert er meermaals terug om de bomenlaan en vooral het oude vriendenhuis te schilderen. Medio jaren dertig zet Hubert Malfait er in de winter zijn schildersezels neer en borstelt er een expressief stemmingsbeeld, op het ogenblik dat het licht wijkt en de dag overvloedt in de nacht. Men kan zich afvragen, welke betekenis het heeft of een schilder nu een welbepaald thema op het doek brengt. Op zichzelf zegt dat misschien weinig; de manier waarop hij het doet, is van groter betekenis. Maar schilderen is, behalve een metier, een wijze om een houding in de tijd te bepalen, is een manier van bestaan, is het formuleren van de betrokkenheid die een onderwerp bij de kunstenaar losmaakt.

Prachtig expressionistisch werk van Frits Van den Berghe (zie bijlage: De pastorie van Bachte-Maria-Leerne, 1923).

Het is een taak die niet als plicht kan worden opgelegd, maar die de kunstenaar van binnenuit beseft. En waar een zeker landschappelijk thema in de loop der jaren telkens weer ter hand wordt genomen, roept zo'n picturaal pleidooi ons allen op waakzaam te blijven.

Piet Boyens, Cultuurfunctionaris Sint-Martens-Latem

Auteur van verschillende edities i.v.m. de kunst in Sint-Martens-Latem en de Leiestreek

Samen zorg dragen voor ons groen patrimonium. Vrijwillige samenwerking ter bescherming van een “levend” monument “De Ooidonkdreef”, gelegen in het hart van Ooidonk

4. WAT WIL MEN DOEN

4.1. Het rioleringsstelsel en een collector

In de Ooidonkdreef (de dreef die leidt naar het kasteel van Ooidonk in Bachte-Maria-Leerne) wil Aquafin een afvalwatercollector en rioleringsstelsel aanleggen. Daarom zullen de oude tot 200-jarige lindebomen die in het voorste gedeelte van de dreef staan, verdwijnen. **De zieke bomen** worden omgehakt; de gezonde exemplaren worden in de mate van het mogelijke verplant. In het verdere gedeelte van de Ooidonkdreef mogen de meer dan 200 jaar oude bomen wél blijven staan. Na afloop van de rioleringswerken zullen er in het eerste stuk van de weg nieuwe bomen worden aangeplant.

4.2 Volgens Monumenten & Landschappen (Cel Onroerend Erfgoed)

In eerste instantie gaf de Afdeling Monumenten en Landschappen een negatief advies voor de geplande werken. Juist omdat de Ooidonkdreef geklasseerd werd in 1995 als waardevol monument en dorpsgezicht.

Onroerend Erfgoed weegt in haar beleidslijn rond dreven alle aspecten op duurzame manier tegenover elkaar af. Zowel esthetisch, cultuurhistorisch en wetenschappelijk.

Dit leidt tot een beleidslijn bij dreven omwille van het historisch gegeven. Historisch monument = Ooidonkdreef

Hun filosofie is, vooral de dreven in stand houden en ook op lange termijn gaan kijken.

Samen zorg dragen voor ons groen patrimonium. Vrijwillige samenwerking ter bescherming van een “levend” monument “De Ooidonkdreef”, gelegen in het hart van Ooidonk

Hun theorie:

De Ooidonkdreef kent nu een zekere uitval van bomen.

Indien zich een zekere uitval van het oorspronkelijke aantal positiebomen voordoet, gaat men overwegen om het principe van het omslagmoment (complete kap van de bomen) te hanteren.

Omdat de homogeniteit weg is, waardoor je nog moeilijk van een dreef kan spreken.

Het is **dit principe van omslagmoment** dat zal worden toegepast op de Ooidonkdreef. (een gedeelte vooraan tussen de woningen).

Echter is Ooidonk ook nog een apart geval, namelijk:

1. Uitval van bomen (door meerdere redenen werken enz... doorheen de tijd, bewoning enz...)
2. De leiding van Aquafin duidt op, de aanvaarding van de Aquafinlijn. (er zou hierover terdege bestudeerd zijn of er alternatieven waardoor dit alles zal een versneld tempo optreden van het afsterven van de dreefbomen (net door de aanvaarding van de Aquafinlijn).

4.2.1 Hun voorgestelde aanpak

Men verdeelt de bestaande dreef in drie secties:

Sectie 1: DEEL AQUAFIN LEIDING	Sectie 2: VOORBIJ DE BLAUWE POORT	Sectie 3: VOORBIJ DE BLAUWE POORT
Deze sectie wordt volledig heraangeplant met nieuwe bomen in een nieuwe ritmiek (rekening houdende met bestaande gebouwen) Alle gezonde bomen zullen worden gebruikt om sectie 2 aan te vullen, waar nu bomen in de dreef reeds verdwenen zijn (uitval van bomen in een dreef). De hiaten in sectie 2 worden met de bomen van sectie 1 aangevuld = dit resulteert in een nieuw mooi homogeen geheel (toekomst).	Aanvulling met de gezonde bomen uit sectie 1, om opnieuw tot mooie ritmiek te komen.	Aanvulling met gezonde bomen uit sectie 1, om opnieuw tot mooie ritmiek te komen

Indien er nog bomen overblijven uit sectie 1, nadat de nodige aanplant is gebeurd ter aanvulling van reeds ontbrekende bomen in de secties 1 en 2, zullen deze overige bomen geplant worden in **een bomenbank** aanpalende aan het gebied.

De bomen zullen dan later ook gebruikt kunnen worden om de secties 2 en 3 aan te kunnen vullen indien nodig (indien een boom afsterft, omwaait, ziek wordt,...) = **Principe van omslagpunt**.

Volgens onroerend erfgoed zal de opvolging van het beschermen van de bomen uit sectie 1 en de verplantingen naar sectie 2 en 3 en bomenbank professioneel worden aangepakt en zeer zeker goed worden opgevolgd.

Nochtans lezen we in een folder "Monumenten, Stads- en Dorpsgezichten", uitgegeven door het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap: *"Een bescherming sluit een verbouwing, verbetering of aanpassing aan nieuwe comforteisen niet uit. Er moet echter steeds voor gezorgd worden dat de historische belangrijke elementen niet verloren gaan".*

Verder: *"De waarde van een stads- of dorpsgezicht wordt niet enkel bepaald door de aanwezige gebouwen, al dan niet met monumentwaarde. Hier spelen evenzeer andere componenten van het geheel, zoals beplantingen, open ruimten, **bomen, ... een rol evenals hun samenhang**"*

Samen zorg dragen voor ons groen patrimonium. Vrijwillige samenwerking ter bescherming van een "levend" monument "De Ooidonkdreef", gelegen in het hart van Ooidonk

5. DE HUIDIGE TOESTAND VAN DE BOMEN – EEN TECHNISCH VERSLAG

22 april 2006: de bestendige deputatie, Provincie Oost-Vlaanderen adviseert positief omdat men er van uit gaat dat de bomen ziek zijn.

Uit dit onderzoek is gebleken dat de dreef enkele fysische verzakkingen vertoont, die op langer termijn de uitzonderlijke waarde ervan zouden kunnen aantasten. Het gaat meer bepaald om plaatselijke wegnis-verzakkingen en belangrijker nog, om de toestand van de lindebomen zelf, die ziek blijken te zijn.

Derhalve heeft Monumenten en Landschappen de Aquafinwerken gunstig geadviseerd, op voorwaarde dat zij kaderen in een globaal beheersplan, dat tot doel heeft door specifieke maatregelen de dreef als geheel te herstellen en voor de toekomst veilig te stellen. De uitvoering van de Aquafinwerken wordt opgeschort tot dit globaal beheersplan – ten gunste van de dreef – is opgesteld en goedgekeurd.

1 september 2009

Visuele boomcontrole Ooidonkdreef, deel dorp – poort

01/09/2009 Boudewijn Libbrecht & Peter Van Herp

Bij een visuele boomcontrole wordt de conditie en de structuur van de bomen beoordeeld zonder gebruik te maken van meetapparatuur. De dreef bestaat uit lindes (*Tilia spec.*) die periodiek gekandelaberd worden.

Het globale beeld van de dreef is vrij goed. De conditie van de bomen is matig tot goed en slechts enkele bomen vertonen structurele gebreken.

De conditie werd beoordeeld op basis van de bladkleur, de bladdichtheid, de scheutlengte en de vorming van callus (wondovergroeiingsweefsel).

De bomen links voor de poort tot het eerste zijstraatje vormen een goede referentie qua conditie voor de bomen langs de bebouwing. De matige conditie van de bomen langs de bebouwing (lichtere bladkleur en verminderde bladdichtheid) is vooral te wijten aan verdichting van de bodem door de plaatsing van voertuigen ed. en opvallend ook door de rechtstreekse beschadiging van oppervlakkige wortels, de stamvoet en de stam.

Deze situatie is omkeerbaar mits een parkeerbeleid dat rekening houdt met de bomen en beluchting van de bodem, eventueel gecombineerd met het toedienen van macronutriënten. Dergelijke ingrepen hebben vaak een zeer gunstig effect op de conditie.

Samen zorg dragen voor ons groen patrimonium. Vrijwillige samenwerking ter bescherming van een “levend” monument “De Ooidonkdreef”, gelegen in het hart van Ooidonk

Het aantal bomen met **structurele gebreken** die kunnen leiden tot breuk **is zeer beperkt (2 stuks)**. Het betreft in dit geval grote holtes in de stam al dan niet gecombineerd met houtrotschimmels (bv. Ganoderma/dikrandonderzwam). Bij deze twee bomen is het opmeten van de restwanddikte wenselijk (bv. d.m.v. tomografie). Hierbij dient opgemerkt te worden dat het risico op breuk aanzienlijk kleiner is dan bij een vrij uitgroeiende boom. Door het periodiek knotten van de gesteltakken neemt de mechanische belasting op takken, stam en wortels af. In sommige gevallen is dergelijke snoeiwijze zelfs een redmiddel voor veterane bomen. Daarnaast dient ook opgemerkt te worden dat linden een groot regeneratievermogen hebben en bijvoorbeeld extra houtaanwas bij een defect (bij een goede conditie) vaak zeer opvallend is. Bomen in goede conditie kunnen de houtafbraak veroorzaakt door de dikrandonderzwam heel lang compenseren door de jaarlijkse houtaangroei. De maatregelen die gesuggereerd worden om de conditie te verbeteren zullen dus ook rechtstreeks doorwerken op de structuur van de bomen (meer callusvorming bij verwondingen). Ook herstel van de beschadigde oppervlakkige wortels is in dit geval niet uitgesloten.

Opmerking bij het uitvoeren van graafwerken:

Naar alle waarschijnlijkheid bevinden er zich centraal onder de verharding, gezien de jarenlange verdichting, weinig of geen wortels. Bij een indringingsweerstand van meer dan 3MPa wordt wortelgroei sterk belemmerd. Graafwerken in de as van de weg hoeven dus niet per definitie tot grote schade te leiden. Om de wortelgroei na de werken te bevorderen kunnen voedingsstoffen ingebracht worden (bv. lavapoeder en bocachi).

Indien de werksleuf langdurig bemalen wordt, is retourbemaling noodzakelijk. Om het effect van eventuele beschadiging te verminderen kunnen de bomen, de winter volgend op de werken, geknot worden.

Opmerking bij de voorgestelde nieuwe aanplanting:

Uit de plannen valt niet op te maken of er ondergrondse groeiruimte werd voorzien voor de nieuwe aanplanting (bv. boombunkers). Indien de ondergrondse ruimte niet veel groter is dan de boomspiegel zal de aanplanting nooit kunnen uitgroeien tot wat de dreef vandaag is. De conditieproblemen die zich vandaag stellen bij de oude linden zullen al veel vroeger optreden, waardoor de nieuwe bomen slechts een levensverwachting van 30-40 jaar hebben.

Samen zorg dragen voor ons groen patrimonium. Vrijwillige samenwerking ter bescherming van een "levend" monument "De Ooidonkdreef", gelegen in het hart van Ooidonk

6. HET ALTERNATIEF

Constructief samenwerken met Aquafin, de Stad Deinze, experts boomverzorgers, landschapsarchitecten, Monumenten en Landschappen om te zoeken naar de beste oplossing voor:

1. het plaatsen van de riolering,
2. het behouden van de oude bomen door de juiste oplossingen en technieken, de juiste zorg, gespecialiseerde aannemers
3. Bijplanten van nieuwe bomen waar er ontbreken

De dreef behouden, nieuwe bomen tussenplanten waar er verdwenen zijn. De authenticiteit en historiek respecteren.

Voorstel van een landschapsarchitect:

“Mijn mening omtrent de Ooidonkdreef na het lezen van de mail van Aquafin (dd 16/08/09) en na een fiets-wandeling door de Ooidonkdreef (die trouwens qua bomengezondheid er beter voor staat dan ik eerst gedacht had).

Ik ben eveneens voorstander om zoveel mogelijk gezonde bomen te behouden. Waar bomen verdwenen zijn of vervangen dienen te worden is een onderzoek voor deskundigen waard.

Landschapsarchitecten en boomdeskundigen kunnen hier **de handen in elkaar slaan** en er **op professionele wijze een degelijk uitvoeringdossier** voor opmaken. Evenwel dringt zich een studie op voor de uitbouw van een rioleringsnetwerk, die momenteel nogal speculatief en onhandig uitgewerkt is, de dreef niet teniet doet!

Er dient hier eveneens onder leiding van het gemeentebestuur van Deinze en alle nodige diensten (monumentenzorg, ANB (Agentschap voor Natuur en Bos), e.a. ...) een standpunt ingenomen te worden.

Eenmaal zover kan de locomotief op gang getrokken worden om het behoud van de dreef.

Ik pleit dus wel voor het behoud van de dreef, maar eveneens voor de gehele reconstructie als juweel van het Oost-Vlaamse patrimonium.”

Christian Vermander, landschapsarchitect B.V.T.L.

Voorstel van een landschapsarchitect na zijn bezoek aan de site in het kader van dit dossier :

“na de site van de kasteeldreef te Bachte-Maria-Leerne bezocht te hebben. De met ongeveer 200 jaar oude lindebomen geplante dreef, geeft aan de site **een onmiskenbaar historisch karakter**. In het noordelijke gedeelte van de dreef, tussen de Leernesteenweg en de Tweekoningenstraat voorziet de gemeente het aanleggen van een riolering. In de voorziene werken is er sprake van het omkappen van 30 tweehonderdjarige lindebomen, **dit zal het historisch karakter bederven**. De lindeboom heeft als eigenaardigheid, een groot weerstandsvermogen te hebben tegen het snoeien van zijn takken en het snoeien van zijn wortels, dit maakt het mogelijk de bomen en de rioleringswerken te behouden indien de nodige voorzorgen worden genomen. Deze voorzorgen zijn: een zo smal mogelijke afgeschermd sleuf uitgraven, net zeer netjes afsnijden en het verzorgen van de wortels en ten slotte het verankeren van de belangrijkste wortels. Ik raad dus aan het advies van een expert boomchirurg te vragen die de werken kan volgen.”

Jean Noël Capart, landschapsarchitect BVTL, Urbanist CUB (Brussel 19 november 2009) zie brief pg. 14

Samen zorg dragen voor ons groen patrimonium. Vrijwillige samenwerking ter bescherming van een “levend” monument “De Ooidonkdreef”, gelegen in het hart van Ooidonk

brief Noël Capart

DE SOORT LINDEBOMEN

Een determinatieverslag van de lindebomen na een bezoek aan de Ooidonkdreef

“Verslag determinatie lindebomen Ooidonkdreef
bezoek Ooidonkdreef op 5 februari 2010

Mijn bevindingen dienaangaande laten veronderstellen dat het hier gaat om Tilia x europaea (vroegere naam Tilia vulgaris) ook genoemd 'Hollandse linde'. De uiterlijke verschijningsvorm van de bomen, afmetingen, groeikracht, niet neerhangende twijgen - takken, typische verticale grijsachtige lijnstructuur van de schors, geen waterloten aan knoesten op stam, meeste opslag aan de basis, de vertakte bloeiwijze met ronde zaadjes wijzen in die richting. Tevens zijn de niet behaarde twijgen met lange internodiën en roodbruine kleur, de eenvormige kleur van de knopschubben en hun plaatsing een bijkomend kenmerk. De afgevalen bladeren onder een boom, alhoewel onzeker gezien gevallen, vertonen een scheve hartvormige bladvoet, een ondiep getande bladrand en een toegespitste top. Dit alles leidt ertoe dat we met Tilia europaea te maken hebben.”

André Van der Stricht

Een technisch alternatief:

In bijlage het alternatief plan als voorstel.

Het is ook hier weer **de keuze**: opteren voor een iets **duurdere methode of oneerbiedig omspringen met een erfgoed en het vernietigen van een alom gewaardeerde sfeer en ruimtelijke kwaliteit**.

H. Verstraete, stedenbouwkundige

oud-docent Stedenbouw aan de Hogeschool Gent

Samen zorg dragen voor ons groen patrimonium. Vrijwillige samenwerking ter bescherming van een “levend” monument “De Ooidonkdreef”, gelegen in het hart van Ooidonk

De heer Herwig Verstraete is bereid na de vele bijeenkomsten met de verschillende diensten, op hun vraag de nodige toelichting te verzorgen bij het plan.

7. DE PETITIE

In bijlage

8. HET TEAM - ZORGEN VOOR EEN WAARDEVOLLE ERFENIS MET EEN KNIPDOEG NAAR DE TOEKOMST.....

Francis Maere, Albert-Fernand Haelemeersch, Peter Van Herp, Boudewijn Libbrecht, Christian Vermander, Aldrik Heirman, Thomas Van Mol, Eric Imschoot, Joris Suda, Dirk Kinaupenne, Prof. Em. Luc Daels, Piet Boyens, Graaf t'Kint de Roodenbeke, Johan De Bondt, Luc Ledoux, Herwig Verstraete, Paul Temmerman, en nog zó vele anderen,...

Contactadres: *Galerie Ooidonk Fine Arts – Ooidonkdreef, Deinze / Bachte-Maria-Lerne*
+32 9-281 17 24
ofa@skynet.be

Samen zorg dragen voor ons groen patrimonium. Vrijwillige samenwerking ter bescherming van een “levend” monument “De Ooidonkdreef”, gelegen in het hart van Ooidonk